

PATVIRTINTA
 Marijampolės regiono plėtros tarybos
 2011 m. gruodžio 14 d.
 sprendimu Nr. 51/8S-35

MARIJAMPOLĖS APSKRITIES TERITORIJOS BENDROJO (GENERALINIO) PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PROGRAMA

Priemonės pavadinimas	Priemonės, laukiamo rezultato trumpas aprašymas	Atsakingi vykdytojai	Įgyvendinimo terminas	Finansavimo šaltinis
1	2	3	4	5
URBANISTINĖS SISTEMOS FORMAVIMAS				
1. Marijampolės miesto plėtojimas	1. Plėtojamas kaip pramonės, logistikos, paslaugų gyventojams ir verslui centras; 2. plėtojant miesto struktūrą pietinėje dalyje Šešupės pakrantėse, prioritetas turi būti skiriamas poilsio (rekreacijos) paslaugų ir pramogų plėtrai, kultūros paveldo ir gamtos apsaugai.	Marijampolės savivaldybė	nuolat	ES, savivaldybių, valstybės ir privačios lėšos
2. Savaitgalio ir kitokio poilsio (rekreacijos) paslaugų plėtojimas	Siūloma plėtoti šiose gyvenamosiose vietovėse: Lukšiuose, Višakio Rūdoje, Pilviškiuose, Antanave, Kazlų Rūdoje, Kudirkos Naumiestyje, Pajevonyje, Liudvinave, Igliaukoje, Šunskuose.	Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
3. Logistikos infrastruktūros plėtojimas	Numatoma plėtoti Marijampolės miesto prieigose ties magistrale „Via Baltica“, Kalvarijoje ties magistrale „Via Baltica“, tranzitiniuose miestuose Kybartuose–Virbalyje, Baraginėje, ties Ažuolų Būda, Mockavoje.	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
4. Turizmo paslaugų ir pramogų plėtojimas	Siūloma plėtoti Kriūkuose, Plokščiuose, Gelgaudiškyje, Sudarge, Vištytyje, Lekėčiuose, Kiduliuose, Sintautuose, Panoviuose.	Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
5. Viešųjų paslaugų kaimo gyventojams plėtojimas	Siūloma plėtoti Bartninkuose, Kudirkos Naumiestyje, Lukšiuose, Griškabūdyje, Pilviškiuose, Ažuolų Būdoje, Gižuose, Gražiškiuose, Keturvalakiuose, Klausučiuose, Antanave, Jankuose, Plutiškėse.	Kazlų Rūdos, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-

6. Verslo paslaugų ir infrastruktūros smulkiajam ir vidutiniam verslui plėtojimas	Siūloma plėtoti Griškabūdyje, Pilviškiuose, Kazlų Rūdoje, Sasnavoje, Igliaukoje, Gudeliuose, Akmenynuose, Sangrūdoje, Liubave.	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
7. Pakelės infrastruktūros, informacijos ir paslaugų, logistikos infrastruktūros, sandėliavimo, krovos, automobilių remonto ir kitų paslaugų plėtojimas prie IB kategorijos transporto ašių	1. Transporto ašis Vakarų Europa–Kalvarija–Marijampolė–Sasnavą–Gudeliai (Kazlų Rūda)–Kauno link; 2. Transporto ašis Vilnius–Alytus–Simnas–Marijampolė–Vilkaviškis–Virbalis–Kybartai–Kaliningrado link.	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	KPPP
8. Pakelės infrastruktūros, informacijos ir paslaugų plėtojimas prie IC kategorijos transporto ašių	IC kategorijos transporto ašys: Vilkaviškis–Kudirkos Naumištis–Šakiai–Jurbarkas (Gelgaudiškis) ir Kalvarija–Simnas (Lazdijai).	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	KPPP
9. II lygmens regioninių jungčių plėtojimas	1. Jungtis Lekėčiai–Lukšiai–Šakiai plėtojama kaip turizmo plėtros ašis; 2. jungtis Prienai–Igliškėliai–Marijampolė plėtojama kaip turizmo plėtros ašis; 3. jungtis Vilkaviškis (Pilviškiai)–Gražiškiai–Lenkija; 4. jungtis Kalvarija–Gražiškiai.	Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM, Kalvarijos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	Iki 2020 m. 2015-2020 m. Iki 2015 m. Įgyvendinta	KPPP, ES lėšos
10. III lygmens regioninių jungčių plėtojimas	Numatytos tokios svarbiausios lokalinių jungčių atkarpos: 1. Kybartai–Vištytis–Lenkija, 2. Gražiškiai–Vištytis–Kaliningrado sritis (Rusija), 3. Kudirkos Naumištis–Kaliningrado sritis (Rusija), 4. Kaunas–Mikytai–Kriūkai–Plokščiai–Gelgaudiškis–Kiduliai–Sudargas (rekreacijos ir turizmo plėtros ašis).	Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	Įgyvendinta 2010 m. Po 2020 m. Po 2020 m.	KPPP, ES lėšos
11. Svarbiausios regiono socialinės ir ekonominės plėtros prioritetai	1. Darni Marijampolės miesto ir jo priemiesčių plėtra; 2. plėtros arealų formavimas Marijampolės, Kazlų Rūdos ir Kalvarijos savivaldybių teritorijose; 3. regiono rekreacijos ir turizmo ašies panemumais ir su ja susietų gyvenamųjų vietovių plėtra; 4. darni Šakių ir Vilkaviškio miestų, jų priemiesčių plėtra; 5. Kybartų–Virbalio miestų darni plėtra jungiant šių miestų socialinį ir ekonominį potencialus; 6. Kudirkos Naumiesčio miesto ir jo prieigų plėtra;	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, savivaldybių, valstybės ir privačios lėšos

	7. Marijampolės apskrities kitų lokalinių centrų plėtra; 8. viešųjų želdynų, viešųjų paslaugų gyventojams ir verslui, inžinerinės infrastruktūros plėtra visų lygmenų gyvenamųjų vietovių sistemos centruose; 9. verslų (smulkiojo ir vidutinio), turizmo, rekreacijos, verslo kaime specialių projektų rengimas ir įgyvendinimas.			
GAMTINIO KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA				
1. Gamtinio karkaso formavimas išlaikant ir saugant natūralius kraštovaizdžio elementus, bei gražinant ir gausinant natūralumą atkuriančius elementus (4 brėžinys „Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga“)	1. Europinės ir nacionalinės svarbos Valdajaus–Baltijos–Pomeranijos aukštumų juostos Baltijos ežerotojo kalvyno geokologinės takoskyros ruožo Sangrūdės–Liubavo–Vištyčio atkarpoje;	Kalvarijos, Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	Savivaldybių lėšos
	2. Regioninės svarbos Nemuno–Šešupės geokologinės takoskyros ruožo Igliaukos–Plutiškių–Agurkiškės–Novaraisčio–Sutkų–Pajotijų–Karališkių–Sudargo atkarpoje;	Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r. savivaldybės	nuolat	-“-
	3. Nacionalinės ir tarptautinės svarbos Nemuno žemupio migracijos koridoriaus ruožo Mikytų–Kriūkų–Plokščių–Gelgaudiškio–Kidulių–Sudargo atkarpoje;	Šakių r. savivaldybė	nuolat	-“-
	4. Regioninės svarbos Šešupės migracijos koridoriaus ruožo Žiogaičių–Kalvarijos–Liudvino–Marijampolės–Antanavo–Pilviškių–Kudirkos Naumiesčio–Panovio–Slavikų–Svaiginių atkarpoje;	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
	5. Rajoninės svarbos Siesarties, Jotijos, Novos, Višakio, Jūrės, Pilvės, Širvintos, Lopainios, Rausvės, Dovinės, Kirsnos migracijos koridoriuose.	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
	6. Kituose svarbiuose smulkesniuose migracijos koridoriuose:		nuolat	-“-
	6.1. Orijos, Graužės atkarpoje;	Kalvarijos savivaldybė	nuolat	-“-
	6.2. Vabalkšnės atkarpoje;	Kazlų Rūdos savivaldybė	nuolat	-“-
	6.3. Sūduonios, Amalvės, Sasnos atkarpoje;	Marijampolės savivaldybė	nuolat	-“-
	6.4. Pentos, Aukspirtos, Nopaičio, Nenupės atkarpoje;	Šakių r. savivaldybė	nuolat	-“-
6.5. Šeimenos, Senaširvintės, Aistos, Zanylos, Jevonio at-	Vilkaviškio r. savivaldybė	nuolat	-“-	

	karpose.			
	7. Regioninės svarbos vidinio stabilizavimo arealuose: Zyplių, Braziukų, Višakio Rūdos ir Kazlų Rūdos, Ažuolų Būdos miškų masyvai, Žuvinto biosferos rezervatas	Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r. savivaldybės	nuolat	-“-
	8. Rajoninės svarbos vidinio stabilizavimo arealuose: Šilinkų, Baltkojų, Baltiškių, Šūklių, Paežerių, Gurbšilio, Kupreliškių, Šunskų miškų ir agrarines takoskyras sudarančiuose arealuose	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
2. Sudargo archeologinio komplekso (suvalkietiškos Kernavės) išsaugojimas ir naudojimas	Išskirti konservaciniu ir rekreaciniu požiūriais vertingą Sudargo apylinkių „salą“ ir įtraukti ją į Panemunių regioninio parko sudėtį (4 brėžinys „Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga“)	Aplinkos ministerija, Valskybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, Šakių r. savivaldybė	Po 2020 m.	ES, valstybės lėšos
KULTŪROS PAVELDO TERITORIJŲ NAUDOJIMAS IR APSAUGA				
1. Dvarų sodybų apsauga ir tvarkymas	Pritaikyti buvusių dvarų sodybas visuomeninei paskirčiai ar turizmo infrastruktūrai, parengti dvarų apsaugos strategiją ir tvarkymo specialiuosius planus, sukurti specialiųjų lengvatų ir paramos dvarų sodybų savininkams sistemą	Kultūros paveldo departamentas prie KM (toliau – KPD),	nuolat	ES, savivaldybių ir privačios lėšos
		Kalvarijos savivaldybė,	2012-2020 m.	
		Kazlų Rūdos savivaldybė,	po 2020 m.	
		Marijampolės savivaldybė,	iki 2020 m.	
		Šakių r. savivaldybė,	2012-2020 m.	
		Vilkaviškio r. savivaldybė,	iki 2013 m.	
dvarų sodybų savininkai	nuolat			
2. Kultūros vertybių valdytojų bendradarbiavimas	Skatinti savivaldybių institucijų, kultūros vertybių savininkų ir valdytojų bendradarbiavimą ir lėšų kooperavimą, įsteigti apskrities paminklosaugos fondą	KPD, Marijampolės regiono plėtros taryba, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
REKREACINIŲ TERITORIJŲ VYSTYMAS				
1. Rekreacinių teritorinių sistemų formavimas (5 brėžinys „Rekreacijos ir kultūros paveldo teritorijos“)	Funkciniais ryšiais susietų rekreacinių teritorinių sistemų formavimas Kriūkų–Gelgaudiškio–Sudargo ir Šešupės (Kudirkos Naumiesčio ir Slavikų arealai) rekreaciniuose rajonuose	Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, savivaldybės, privačios lėšos
2. Poilsio vietovių ir rekreacinių priemiestinių zonų naudojimo inten-	Svarbiausių poilsio vietovių (Pakalnių, Pavištyčio, Vygrelių, Antanavo, Totorviečių, Jūrės, Orijos) ir rekreacinių	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vil-	nuolat	-“-

syvinimas (5 brėžinys „Rekreacijos ir kultūros paveldo teritorijos“)	priemiestinių zonų (Marijampolės, Vilkaviškio) naudojimo intensyvinimas	kaviškio r. savivaldybės		
3. Naujų turizmo centrų formavimas (5 brėžinys „Rekreacijos ir kultūros paveldo teritorijos“)	Naujų turizmo centrų formavimas Vištytyje ir Kybartų mieste. Kaip lokalinius turizmo aptarnavimo centrus plėtoti Kudirkos Naumiestį, Pajevonį ir Liubavą.	Kalvarijos savivaldybė,	Iki 2013 m.	-“-
		Vilkaviškio r. savivaldybė	po 2020 m.	
	Informaciniai punktai įrengiami Gelgaudiškyje, Ilguvoje, Zypliuose, Plokščiuose, Sintautuose, Sudarge	Šakių r. savivaldybė	2012-2020 m.	
4. Kurortinės teritorijos statuso suteikimas Gelgaudiškiui	Kurortinės teritorijos statuso suteikimas Gelgaudiškiui	Šakių r. savivaldybė	2012-2015 m.	Savivaldybės lėšos
5. Poilsio vietovių tvarkymas	Rekreacinės aplinkos kokybės gerinimas numatytoje perspektyvinėje poilsio vietovėje	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, savivaldybės, privačios lėšos
6. Pažintinio turizmo infrastruktūros kūrimas	Valstybinių parkų pažintinio turizmo infrastruktūros kūrimas	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, Kalvarijos, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, valstybės, privačios lėšos
7. Dviračių turizmo trasų ir infrastruktūros formavimas (5 brėžinys „Rekreacijos ir kultūros paveldo teritorijos“)	Numatytų dviračių turizmo regioninės sistemos trasų ir jų infrastruktūros formavimas	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, savivaldybės, privačios lėšos
8. Kaimo turizmo plėtojimas (5 brėžinys „Rekreacijos ir kultūros paveldo teritorijos“)	Kaimo turizmo plėtojimas numatytoje poilsio vietovėje	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
9. Rekreacinės infrastruktūros sukūrimas prie Nemuno vandens kelio trasos	Nemuno vandens kelio trasai naudoti reikalingos rekreacinės infrastruktūros sukūrimas. Savivaldybė įrengs dviračių takų infrastruktūrą	Šakių r. savivaldybė	2012-2016 m.	-“-
10. Rekreacinių rekreacinės infrastruktūros kompleksų kūrimas (5 brėžinys „Rekreacijos ir kultūros paveldo teritorijos“)	Reprezentacinių regioninės svarbos sportinės-pramoginės arba pažintinės-pramoginės rekreacinės infrastruktūros kompleksų (parkų, golfo laukų), labai didinančių viso regiono turistinį konkurencingumą, kūrimo inicijavimas	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, valstybės, privačios lėšos
ŽEMĖS ŪKIO TERITORIJŲ VYSTYMAS				

1. Žemės ūkio struktūrų formavimas	Nustatytose žemės ūkio specializacijos zonose (6 brėžinys „Žemės ūkio teritorijos“) suformuoti stabilias ir konkurencingas žemės ūkio struktūras, kurios sudarytų efektyvios žemės ūkio veiklos pagrindą. Visose zonose galimi skirtingų tipų ūkių deriniai: šeimos ūkiai; specializuoti netradicinės žemės ūkio veiklos ūkiai; sodininkystės, daržininkystės ar kitos veiklos ūkiai; gyvulininkystės ir mišrią (gyvulininkystės ir augalininkystės) prekinę produkciją auginantys ūkiai, auginti prekinę augalininkystės produkciją specializuoti ūkiai. Atsižvelgiant į vietovės ekologines sąlygas, diegti skirtingas ūkininkavimo sistemas: intensyvaus, ekologinio ir tausojamojo ūkininkavimo.	Žemės ūkio ministerija, VĮ Valstybės žemės fondas, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	Valstybės biudžeto ir ES lėšos
2. Žemės ūkio valdų formavimas ir konsolidavimas	Vietovėse, kuriose ūkių savininkų ir valdytojų įsigyti nuosavybėn žemės sklypai išsidėstę nekompaktiškai, pirmiausia rengti žemės konsolidavimo projektus ir spręsti racionalių ūkių žemės valdų formavimo klausimą.	Žemės ūkio ministerija, VĮ Valstybės žemės fondas, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	Valstybės biudžeto ir ES lėšos
3. Planavimo sąlygų nustatymas savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentams (6 brėžinys „Žemės ūkio teritorijos“).	<p>Detalizuoti suplanuotų žemės ūkio specializacijos zonų plėtros kryptis, nustatyti planavimo sąlygas savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentams – bendriesiems ir specialiesiems planams rengti. Rengiant planavimo sąlygas, būtina vadovautis šiomis nuostatomis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sudaryti sąlygas aktyvinti žemės ūkio veiklą: gerinti melioracijos sistemų būklę, formuoti atitinkamos specializacijos ilgalaikes ūkines struktūras; 2. planuoti žemės ūkio paskirties žemės naudojimą, laikytis žemės ūkio augalams auginti rekomenduojamos žemdirbystės sistemos ir sąlygų, užtikrinančių dirvožemių našumo išsaugojimą ir pagerinimą; 3. visose ekologiškai jautriose teritorijose teikti prioritetą tausojamajam ir ekologiniam ūkininkavimui; 4. išskirti arealus miškui įveisti ne miško žemėje, daugiausia V-ZI ir VI-Zk specializuotos žemės ūkio plėtros zonose, laikantis teisės aktų, leidžiančių įveisti mišką, reikalavimų ir miško įveisimo prioritetų (pirmiausia – gamtinio karkaso 	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	Savivaldybių lėšos

	<p>teritorijose, po to – nenusausintoje apleistoje ir dirvonuojančioje žemėje su mažos ūkinės vertės dirvožemiais);</p> <p>5. nemažinti žemės ūkio naudmenų, kurių dirvožemio našumas didesnis už šalies vidutinį, plotų ir nusausintų žemės plotų; jeigu nėra alternatyvos, planuoti tik minimaliai būtiną plotą kitai paskirčiai ir spręsti klausimą dėl atlyginimo valstybei už vertingų žemės ūkiui naudmenų plotų sumažinimą (derlingojo dirvožemio sunaikinimą) teritorijų planavimo organizatoriaus lėšomis;</p> <p>6. rekreacinę ar kitą netradicinę veiklą planuoti daugiausia vietovėse, įeinančiose į I-Zu, V-ZI ir VI-Zk specializuotos žemės ūkio veiklos zonas.</p>			
4. Žemės ūkio paskirties žemės paskirties keitimas	<p>Žemės ūkio paskirties žemę naudoti ne žemės ūkio paskirties tik pakeitus pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir esant šioms sąlygoms:</p> <p>1. kai žemė paimama visuomenės poreikiams teisės aktų nustatytais atvejais (naudingųjų iškasenų telkiniams eksploatuoti, bendrojo naudojimo keliams tiesti, infrastruktūros objektams statyti ir kitam);</p> <p>2. naudojant žemę ne žemės ūkio veiklai urbanistinės plėtros zonoje, turizmo ir rekreacijos arealuose;</p> <p>3. esamose sodybose ir kitose užstatytose teritorijose – pagal žemės valdų planus (projektus) formuojamiems žemės sklypams prie statinių ir įrenginių;</p> <p>4. priskiriant miškų ūkio paskirties žemės sklypams, kai juose mišku apaugę arba apsodinti plotai sudaro daugiau kaip 90 procentų žemės sklypo ploto;</p> <p>5. suformuojant žemės sklypus saugomose teritorijose ir prie kultūros paveldo objektų, kai pagal specialiuosius planus jiems nustatytas konservacinio naudojimo režimas, priskiriant konservacinės paskirties žemės sklypams.</p>	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	–“–
MIŠKŲ ŪKIO TERITORIJŲ VYSTYMAS				
1. Miško plotų didinimas (7 brėžinys „Miškų ūkio teritorijos“)	1. Nacionalinės svarbos Valdajaus–Baltijos–Pomeranijos aukštumų juostos Baltijos ežerotojo kalvyno geoekologinės takoskyros ruožo Sangrūdos–Liubavo–Vištyčio atkar-	Aplinkos ministerija, Kalvarijos, Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, valstybės, privačios

	poje;			lėšos
	2. Regioninės svarbos Nemuno–Šešupės takoskyros ruožo Igliaukos–Plutiškių–Agurkiškės–Novaraisčio–Sutkų–Pajotijų–Karališkių–Sudargo atkarpoje;	Aplinkos ministerija, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r. savivaldybės	nuolat	-“-
	3. Projektuojamose naujose rekreacinio naudojimo teritorijose;	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
	4. Vilkaviškio rajono, Kalvarijos ir Marijampolės savivaldybių teritorijose įveisti III grupės laukų apsauginius miškus.	Aplinkos ministerija, Kalvarijos, Marijampolės, Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
2. Miško naudojimo efektyvumo ir racionalumo didinimas.	Tobulinti ūkininkavimo sistemą, mišką naudoti efektyviai ir racionaliai, stambinti privačių miškų ūkius, paremti miškų valdytojų kooperatyvų steigimą ir veiklą.	Aplinkos ministerija, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
TRANSPORTO INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS				
1. Naujo kelio tiesimas (8 brėžinys „Techninė infrastruktūra ir teritorijų rezervavimas“)	1. Marijampolės rytinis aplinkkelis;	Marijampolės savivaldybė, Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	Po 2020 m.	Kelių priežiūros ir plėtros programa ir ES fondai
	2. Virbalio–Kybartų šiaurinis aplinkkelis, Pilviškių rytinis aplinkkelis, Vilkaviškio rytinis aplinkkelis;	Vilkaviškio r. savivaldybė, Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	Po 2020 m. Po 2025 m. Po 2025 m.	-“-
	3. Kalvarijos pietinis aplinkkelis;	Kalvarijos savivaldybė, Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	Po 2020 m.	-“-
	4. Kazlų Rūdos vakarinis aplinkkelis;	Kazlų Rūdos savivaldybė, Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	Po 2020 m.	-“-
	5. Šakių vakarinis aplinkkelis;	Šakių r. savivaldybė, Susisiekimo ministerija, Lietu-	Po 2025 m.	-“-

		vos automobilių kelių direkcija prie SM		
	6. Kudirkos Naumiesčio aplinkkelis.	Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybė, Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	Po 2025 m.	-“-
3. Kelio rekonstravimas (pagal poreikį ir finansavimo galimybes rekonstruojami atskiri ruožai)	1. Kelias Nr. A5 Kaunas–Marijampolė–Suvalkai; 2. Kelias Nr. A7 Marijampolė–Kybartai–Kaliningradas; 3. Kelias Nr. 131 Alytus–Simnas–Kalvarija; 4. Kelias Nr. 136 Vinčai–Pilviškiai–Vilkaviškis; 5. Kelias Nr. 138 Vilkaviškis–Kudirkos Naumiestis–Šakiai; 6. Kelias Nr. 181 Seirijai–Simnas–Igliauka; 7. Kelias Nr. 200 Kalvarija–Gražiškiai–Vištytis.	Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	Po 2014 m. 2008 m. Po 2014 m. Iki 2015 m. Po 2015 m. Po 2015 m. Iki 2020 m.	-“-
4. Kelio dangos stiprinimas	1. Kelias Nr. A7 Marijampolė–Kybartai–Kaliningradas; 2. Kelias Nr. 183 Ažuolų Būda–Kazlų Rūda; 3. Kelias Nr. 185 Vilkaviškis–Gražiškiai; 4. Kelias Nr. 5103 Kudirkos Naumiestis–Kybartai. 5. Kelias Nr. 186 Kybartai–Vištytis	Susisiekimo ministerija, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie SM	Po 2015 m. Iki 2015 m. Po 2015 m. Po 2015 m. Po 2020 m.	-“-
5. Naujo kelio tiesimas pasienio zonoje (8 brėžinys „Techninė infrastruktūra ir teritorijų rezervavimas“)	Tiesimas pasienio zonos (rokadinio) kelio ir kitų jungiamųjų kelių	Marijampolės miškų urėdija Vilkaviškio r. savivaldybė	Po 2020 m. iki 2020 m.	ES, savivaldybės ir KPPP lėšos
6. Naujos stoties statyba (8 brėžinys „Techninė infrastruktūra ir teritorijų rezervavimas“)	Baraginės geležinkelio stoties statyba	Susisiekimo ministerija, AB „Lietuvos geležinkeliai“, Marijampolės savivaldybė	Po 2020 m.	ES, AB „Lietuvos geležinkeliai“
7. Pasienio kontrolės punktų plėtra ir modernizavimas	1. Panaikinti kontrolę prie vidinių sienų tarp Šengeno valstybių, šalinti keliavimą varžančias kliūtis, užtikrinti greitą vidinių sienų kirtimą; sutvarkyti pasienio kontrolės punktų infrastruktūrą taip, kad prireikus būtų įmanoma atkurti pasienio tikrinimą prie vidinių Europos Sąjungos sienų; 2. rekonstruoti Ramoniškių pasienio kontrolės punktą etapais, pirmajame etape įrengti infrastruktūrą keleiviams aptarnauti su plėtos galimybe aptarnauti krovininį transportą; sukūrus atitinkamą infrastruktūrą, pakeisti punkto statusą iš	Susisiekimo ministerija, Pasienio kontrolės punktų direkcija prie SM -“-	Kalvarijos PKP įvykdyta; kita iki 2014 m. I etapas – atlikta; II etapas iki 2015 m.	Valstybės biudžetas Valstybės biudžetas

	dvišalio į tarptautinį;			
	3. modernizuoti Kybartų pasienio kontrolės punktą.	-“-	Atlikta	-“-
	4. Papildomas. Įrengti transporto priemonių laukimo aikštelę Kybartų PKP prieigose.	-“-	Iki 2013 m.	-“-
8. Visuomeninio transporto sistemos gerinimas	Gerinti visuomeninio transporto sistemą, skatinti darnią susisiekimo sistemos plėtrą.	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, savivaldybės lėšos
EKOINŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS				
9. Vandentiekos sistemos plėtojimas	1. Plėtoti esamą vandentiekio sistemą, rekonstruoti susidėvėjusius vamzdynus Marijampolėje;	Marijampolės savivaldybė	nuolat	ES, savivaldybės
	2. Vandeni iš Marijampolės vandenvietės tiekti Mokolų ir Patašinės gyvenvietėms, esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius išlaikyti geros techninės būklės;	Marijampolės savivaldybė	Įvykdyta. Tinklų plėtra nuolat	ir vandens tiekėjo lėšos
	3. Liudvinavo, Igliaukos, Gudelių gyvenvietėse:	Marijampolės savivaldybė	Liudvinave iki 2013 m. ple- čiami tinklai. Plėtra vykdo- ma nuolat	-“-
	3.1. plėtoti vandentiekio sistemas;			
	3.2. rekonstruoti esamus tinklus;			
	3.3. esamą vandenvietę išlaikyti geros techninės būklės;			
	3.4. pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius;		Įvykdyta	
	4. plėtoti Želsvos, Igliskėlių vandentiekio sistemas, rekonstruoti esamus tinklus, esamą vandenvietę išlaikyti geros techninės būklės;	Marijampolės savivaldybė		
	5. plėtoti Vilkaviškio vandentiekio sistemą, rekonstruoti esamus tinklus, esamą vandenvietę išlaikyti geros techninės būklės, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius;	Vilkaviškio r. savivaldybė	nuolat	ES ir sa- valdy- bės lėšos
	6. plėtoti Kybartų ir Virbalio vandentiekių sistemas, rekonstruoti esamus tinklus, sujungti šių gyvenamųjų vietovių vandentiekio sistemas, esamas vandenvietes ir vandens gerinimo įrenginius išlaikyti geros techninės būklės;	Vilkaviškio r. savivaldybė	nuolat	-“-
7. plėtoti Pilviškių ir Gižų vandentiekio sistemas, rekonstruoti esamus tinklus, esamą vandenvietę išlaikyti geros techninės būklės, pastatyti naujus vandens gerinimo įrengi-	Vilkaviškio r. savivaldybė	nuolat	-“-	

	nius;			
	8. Bartninkuose įrengti vandenvietę, vandens gerinimo įrenginius ir vandentiekio tinklus;	Vilkaviškio r. savivaldybė	Iki 2014 m. (spec. planas)	-“-
	9. plėtoti Kazlų Rūdos, Antanavo ir Plutiškių vandentiekio sistemas, rekonstruoti esamus tinklus, esamą vandenvietę išlaikyti geros techninės būklės, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius;	Kazlų Rūdos savivaldybė	nuolat	ES, savivaldybės ir vandens tiekėjo lėšos
	10. pradėti tiekti Jankams geriamąjį vandenį iš Katinų vandenvietės;	Kazlų Rūdos savivaldybė	Po 2020 m.	-“-
	11. plėtoti Kalvarijos ir Jungėnų vandentiekio sistemas, rekonstruoti esamus tinklus, rekonstruoti esamas vandenvietes, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius;	Kalvarijos savivaldybė	Iki 2015 m.	
	12. plėtoti Akmenynų, Sangrūdų ir Liubavo vandentiekio sistemas, rekonstruoti esamus tinklus, esamą vandenvietę išlaikyti geros techninės būklės, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius;	Kalvarijos savivaldybė	Po 2015 m.	
	13. plėtoti Šakių vandentiekio sistemą, rekonstruoti esamus tinklus, esamą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius išlaikyti geros techninės būklės;	Šakių r. savivaldybė	Iki 2017 m.	-“-
	14. plėtoti Gelgaudiškio, Kudirkos Naumiesčio, Lukšių, Kidulių, Plokščių, Kriūkų (papildomai įrašytos) ir Lekėčių vandentiekio sistemas, rekonstruoti esamus tinklus, esamą vandenvietę išlaikyti geros techninės būklės, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius;	Šakių r. savivaldybė	Iki 2020 m.	-“-
	15. tiekti Griškabūdžiui geriamąjį vandenį iš Katiliuose įrengtos vandenvietės, pastatyti naujus vandens gerinimo įrenginius.	Šakių r. savivaldybė	Iki 2020 m.	-“-
10. Tiekiamo vandens kokybės gerinimas	1. Visas vandenvietes įrengti pagal galiojančias higienos normas;	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	-“-
	2. vykdyti eksploatuojamų požeminių vandenių monitoringą, vandens kokybės kontrolę;	-“-	nuolat	-“-
	3. vykdyti naudojamų šulinių vandens kokybės stebėseną.	-“-	nuolat	-“-

11. Plėtoti vandenvalos sistemas	1. Vandenvalos sistemų plėtojimas Marijampolės mieste: 1.1. plėtoti esamą nuotekų surinkimo sistemą;	Marijampolės savivaldybė	nuolat	ES, savivaldybės ir vandens tiekėjo lėšos
	1.2. prie Marijampolės miesto nuotekų surinkimo sistemos prijungti Mokolų ir Patašinės gyvenamąsias vietas. Gyvenvietėse plėsti surinkimo tinklus;		Įvykdyta. Tinklų plėtra nuolat	
	1.3. rekonstruoti esamą Marijampolės nuotekų valyklą;		Įvykdyta	
	2. Tvarkyti vandenvalos sistemas Liudvinave, Igliaukoje, Gudeliuose, Želsvoje, Igliškėliuose ir Sasnavoje (papildomai įrašyta): 2.1. tvarkyti esamas ir plėsti nuotekų surinkimo sistemas; 2.2. rekonstruoti esamus šių gyvenamųjų vietovių nuotekų valymo įrenginius, kitur pastatyti naujus;	Marijampolės savivaldybė	nuolat	-“-
			Iki 2013 m. Sasnavoje ir Liudvinave – nauji, Igliaukoje - rekonstruoti	
	3. įrengti Marijampolės savivaldybėje regioninį nuotekų valyklų dumblo perdirbimo cechą;	Marijampolės savivaldybė	Iki 2015 m.	-“-
	4. plėtoti esamą nuotekų surinkimo sistemą Vilkaviškyje, rekonstruoti esamą Vilkaviškio nuotekų valyklą;	Vilkaviškio r. savivaldybė	nuolat	ES, savivaldybės lėšos
	5. plėtoti esamas nuotekų surinkimo sistemas Kybartuose ir Virbalyje, pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius abiejų gyvenamųjų vietovių surenkamoms buitinėms nuotekoms valyti, demontuoti esamą seną nuotekų valymo įrenginį;	Vilkaviškio r. savivaldybė	nuolat	-“-
	6. plėtoti esamas nuotekų surinkimo sistemas Pilviškiuose ir Gižuose, kiekvienoje šių gyvenamųjų vietovių pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius;	Vilkaviškio r. savivaldybė	Iki 2014 m.	-“-
7. įrengti Bartninkuose buitinių nuotekų surinkimo tinklus ir pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius;	Vilkaviškio r. savivaldybė	Iki 2014 m. (spec. planas)	-“-	
8. plėtoti esamas nuotekų surinkimo sistemas Kazlų Rūdoje ir Antanave, išlaikyti šių gyvenamųjų vietovių nuotekų valymo įrenginius geros techninės būklės;	Kazlų Rūdos savivaldybė	nuolat	ES, savivaldybės ir vandens tiekėjo	

			lėšos	
	9. įrengti Jankuose buitinių nuotekų surinkimo tinklus, nuotekas valyti esamais nuotekų valymo įrenginiais Katinuose;	Kazlų Rūdos savivaldybė	Iki 2017 m.	-“-
	10. plėtoti esamą nuotekų surinkimo sistemą Plutiškėse, rekonstruoti esamą nuotekų valyklą;	Kazlų Rūdos savivaldybė	Iki 2017 m.	-“-
	11. plėtoti esamas nuotekų surinkimo sistemas Kalvarijoje ir Jungėnuose, išlaikyti šių gyvenamųjų vietovių nuotekų valymo įrenginius geros techninės būklės;	Kalvarijos savivaldybė	Iki 2015 m.	
	12. įrengti Akmenynuose, Sangrūdoje ir Liubave buitinių nuotekų surinkimo tinklus ir pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius;	Kalvarijos savivaldybė	Po 2015 m.	
	13. plėtoti esamas nuotekų surinkimo sistemas Šakių mieste, išlaikyti nuotekų valymo įrenginius geros techninės būklės;	Šakių r. savivaldybė	Iki 2020 m.	-“-
	14. plėtoti esamas nuotekų surinkimo sistemas Kudirkos Naumiestyje, Lukšiuose ir Lekėčiuose, rekonstruoti esamus šių gyvenamųjų vietovių nuotekų valymo įrenginius;	Šakių r. savivaldybė	Iki 2020 m.	-“-
	15. plėtoti esamą nuotekų surinkimo sistemą Griškabūdyje, Gelgaudiškyje, Kiduliuose, Plokščiuose, Kriukuose , pastatyti naujus nuotekų valymo įrenginius.	Šakių r. savivaldybė	Iki 2020 m.	-“-
12. Atliekų tvarkymo tobulinimas	1. Uždaryti visus smulkius sąvartynus, jų funkcijas perima vienas regioninis sąvartynas, įrengtas Marijampolės savivaldybėje, Panausupio kaimo teritorijoje, greta uždaromo Marijampolės sąvartyno;	UAB Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras (toliau – MAATC)	Iki 2014 m.	ES, valstybės biudžeto ir MAATC lėšos
	2. rekultivuoti uždaromus sąvartynus;	MAATC	Įvykdyta	-“-
	3. įrengti aštuonias biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikšteles, vieną jų – šalia naujo regioninio sąvartyno, kitoms kompostavimo atliekoms parinkti vietas rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus;	MAATC	5 aikštelės iki 2014 m., 3 aikštelės po 2020 m.	-“-
	4. įrengti stambiagabaričių, pavojingųjų atliekų surinkimo aikšteles Marijampolėje, Kalvarijoje, Kazlų Rūdoje, Šakiuose ir Vilkaviškyje;	MAATC	Įvykdyta	-“-
	5. rinkti stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštelėse ir antrines žaliavas;	MAATC	nuolat	-“-

	6. Papildoma priemonė. Įrengti biologiškai skaidžių atliekų ir antrinių žaliavų išskyrimo iš komunalinių atliekų srauto infrastruktūros objektus.	MAATC	Iki 2014-03-01	--
ENERGETIKOS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS				
13. Elektros energijos sritis (8 brėžinys „Techninė infrastruktūra ir teritorijų rezervavimas“)	1. Išlaikyti esamą 35, 110 ir 330 kV elektros tinklą, atnaujinti susidėvėjusius įrengimus;	AB „Litgrid“	nuolat	AB „Litgrid“
	2. modernizuoti esamą elektros energijos skirstomąjį tinklą (10–0,4 kV), keisti susidėvėjusius įrenginius ir optimizuoti transformatorinių galias, maksimaliai kabeliuoti elektros energijos skirstymo tinklus miestų ir gyvenviečių teritorijose;	AB „Litgrid“	nuolat	--
	3. plėsti elektros energijos skirstomąjį tinklą, užtikrinti visišką elektros energijos paslaugos prieinamumą gyventojams ir ūkio subjektams, visų lygmenų urbanistinių centrų elektrifikuojamose teritorijose kloti kabelines elektros paskirstymo linijas;	AB „Litgrid“, AB „LESTO“	nuolat	--
	4. skatinti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą elektros energijos gamybai: vėjo jėgainių, hidroenergijos, saulės energijos naudojimą;	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	ES, savivaldybės lėšos
	5. įrengti pavienės vėjo jėgainės pirmiausia šiaurinėje apskrities dalyje;	--	nuolat	--
	6. rekonstruoti ir plėsti miestų ir kaimo gyvenamųjų vietovių gatvių apšvietimą.	--	nuolat	--
14. Centralizuoto šilumos tiekimo sritis (8 brėžinys „Techninė infrastruktūra ir teritorijų rezervavimas“)	1. Rekonstruoti Marijampolės, Vilkaviškio ir Šakių rajonines katilines – pritaikyti elektros energijos ir šilumos kombinuotai (kogeneracinei) gamybai;	Marijampolės savivaldybė, Šakių r. savivaldybė, Vilkaviškio r. savivaldybė	Įvykdyta Iki 2015 m. Po 2020 m.	ES, savivaldybės, šilumos tiekėjo lėšos
	2. dujinėse katilinėse numatyti rezervinį kurą, visų pirma iš atsinaujinančių energijos šaltinių;	Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	nuolat	--
	3. išsaugoti gyvenamųjų vietovių esamas centralizuotas šilumos tiekimo sistemas, rekonstruoti šiluminės trasas, naudoti bekanalius vamzdinius;	--	nuolat	--

	4. modernizuoti šilumos punktus, didinti šilumos vartojimo efektyvumą;	-“-	nuolat	-“-
	5. rekonstruoti esamus gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, modernizuoti jų šildymo sistemas ir gerinti pastatų šiluminės charakteristikas.	-“-	nuolat	-“-
15. Gamtinių dujų tiekimo sritis (8 brėžinys „Techninė infrastruktūra ir teritorijų rezervavimas“)	1. Nutiesti magistralinio dujotiekio atšaką ir įrengti Pilviškių, Žvirgždaičių, Gelgaudiškio dujų skirstymo stotis;	AB „Lietuvos dujos“	Iki 2020 m.	AB „Lietuvos dujos“, vartotojo lėšos
	2. rezervuoti teritoriją antrajai magistralinio dujotiekio linijai nuo Šakių dujų apskaitos stoties iki Kaliningrado srities;	Energetikos ministerija, AB „Lietuvos dujos“, Šakių r. savivaldybė	Atlikta 2009 m.	-“-
	3. rezervuoti teritoriją magistraliniam dujotiekiui Marijampolė–Kalvarija–Lietuvos Respublikos valstybės siena tiesti;	Energetikos ministerija, AB „Lietuvos dujos“, Kalvarijos, Marijampolės savivaldybės	Iki 2014 m.	-“-
	4. rezervuoti teritorijas magistraliniam dujotiekiui į Žvirgždaičių, Gelgaudiškio, Pilviškių dujų skirstymo stotis tiesti, žemės sklypus dujų skirstymo stotims statyti ir skirstomojo dujotiekio trasa į Žvirgždaičiai–Kudirkos Naumiestis tiesti;	Energetikos ministerija, AB „Lietuvos dujos“, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	Iki 2020 m.	-“-
	5. plėsti skirstomųjų dujotiekių tinklą: nuo Marijampolės dujų skirstymo stoties iki Kalvarijos su atšaka į Jungėnus, atšakas nuo skirstomojo dujotiekio į Kazlų Rūdos miestą į Bebruliškių, Ažuolų Būdos ir Jūrės gyvenamąsias vietas, nuo esamos Šakių dujų skirstymo stoties į Lukšių, Šakių–Išdagų–Sintautų arealus, nuo numatomos Žvirgždaičių dujų skirstymo stoties į Žvirgždaičius ir Kudirkos Naumiestį, nuo numatomos Gelgaudiškio dujų skirstymo stoties į Gelgaudiškį, nuo esamos Vilkaviškio dujų skirstymo stoties į Kybartų, Alvito, Virbalio, Karalių, Šeimenos, Paežerių, Gudelių ir Serdokų gyvenamąsias vietas, nuo numatomos Pilviškių dujų skirstymo stoties į Pilviškių ir Balčiūnų gyvenamąsias vietas.	AB „Lietuvos dujos“, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Šakių r., Vilkaviškio r. savivaldybės	Iki ir po 2020 m.	-“-

